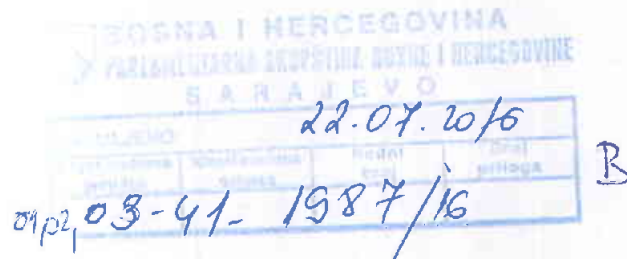

Broj: 06-04-1049-11/15
Sarajevo, 22. 7. 2016. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
Sekretarijat

PREDMET: Izvještaj o zbrinjavanju osoba pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu, dostavlja se.-

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je, na 60. sjednici održanoj 14. 6. 2016. godine, razmotrilo i usvojilo Izvještaj o zbrinjavanju osoba pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu.

Jedan od zaključaka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine je da se „zadužuje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da predmetni Izvještaj proslijedi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine“.

U skladu sa zaključcima Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, u prilogu akta dostavljamo Vam Izvještaj o zbrinjavanju osoba pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu, pripremljen na jezicima i pismima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

S poštovanjem,

MINISTRICA
Semiha Borovac

Prilog: Kao u tekstu

IZVJEŠTAJ

O ZBRINJAVANJU OSOBA POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM

U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2015. GODINU

maj 2016. godine

Izveštaj o zbrinjavanju osoba pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za period 1.1.2015-31.12.2015. odnosi se na ostvarivanje prava osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“, br. 36/08 i 87/12).

Početak 2016. godine stupili su na snagu novi zakoni kojima se reguliraju prava osoba pod međunarodnom zaštitom: Zakon o azilu („Službeni glasnik BiH“, broj 11/16) i Zakon o strancima („Službeni glasnik BiH“, broj 88/15). Stupanjem na snagu ovih zakona prestaje da važi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu. Nakon što obavi konsultacije s Ministarstvom sigurnosti BiH i Ministarstvom civilnih poslova BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) obavezno je donijeti podzakonske akte kojima propisuje način pristupa i ostvarivanje prava izbjeglica i stranaca pod supsidijarnom zaštitom u BiH u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o azilu (27.2.2016.) koji nisu u suprotnosti s ovim zakonom. To će ujedno biti prilika da na osnovu višegodišnje prakse u ovoj oblasti, a uz aktivno učešće nevladinih organizacija koje su u najvećoj mjeri prepoznale primjenu ovih akata u praksi, budu izvršene korekcije navedenih pravilnika s ciljem njihove još bolje i efikasnije primjene. Za naredni izvještajni period izvještaj koji se odnosi na ostvarivanje prava osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH bit će pripremljen u skladu sa Zakonom o azilu.

Članom 12. **Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 i 6/13) definirana je nadležnost Ministarstva za brigu o pravima i pitanjima izbjeglica i osoba pod supsidijarnom zaštitom u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH) nakon utvrđivanja njihovog statusa, dok je ustavni osnov sadržan u Ustavu BiH, prema kojem su pitanja izbjeglica, imigracije i azila u isključivoj nadležnosti BiH.

Parlamentarna skupština BiH usvojila je **Strategiju u oblasti migracija i azila s Akcionim planom za period 2012. - 2015. godina**¹. Strategijom su naznačene ključne uloge i akteri u procesu provođenja.

Obaveze u pogledu predmetne problematike vezane su za činjenicu da je BiH potpisnica **Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokola iz 1967. godine**.

Vijeće ministara BiH je, na prijedlog Ministarstva, na 8. sjednici održanoj 21. 5. 2015., razmotrilo i usvojilo Informaciju o zbrinjavanju lica pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za 2014. godinu, koja je u skladu sa zaključcima Vijeća ministara BiH upućena Parlamentarnoj skupštini BiH s ciljem informiranja o predmetnoj problematici.

Institucionalno-pravno, problematika je podijeljena tako da Ministarstvo sigurnosti BiH vodi brigu o statusnim pitanjima osoba koja zatraže zaštitu u BiH, vodi postupak po zahtjevu za azil i priznaje status, a Ministarstvo je odgovorno za osiguranje pristupa pravima koja pripadaju osobama pod međunarodnom zaštitom.

¹ Strategija u oblasti migracija i azila s Akcionim planom za period 2016. - 2018. je u proceduri usvajanja na Vijeću ministara BiH.

U skladu s članom 120. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, Ministarstvo je nadležno za osiguranje pristupa pravima osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH.

Članom 137. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu definirano je da Ministarstvo nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva civilnih poslova BiH donosi podzakonske akte o načinu ostvarivanja prava osoba pod međunarodnom zaštitom (smještaj, zdravstvena zaštita, socijalna zaštita, obrazovanje, rad, upis u matične knjige i integracijske olakšice).

S tim u vezi, Ministarstvo je donijelo sljedeće podzakonske akte:

- 1. Pravilnik o ličnom stanju i upisu u matične knjige činjenica rođenja, vjenčanja i smrti osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini;**
- 2. Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini;**
- 3. Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini;**
- 4. Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini;**
- 5. Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini;**
- 6. Pravilnik o načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru "Salakovac" Mostar.**

POSTUPAK PRIZNAVANJA MEĐUNARODNE ZAŠTITE

Međunarodna zaštita je status koji Ministarstvo sigurnosti BiH rješenjem priznaje izbjeglici ili strancu koji ispunjava uslove za supsidijarnu zaštitu.

Izbjeglica je, u skladu s Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokolom o statusu izbjeglica iz 1967., stranac koji se zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog mišljenja nalazi van zemlje svog državljanstva a ne može se, ili se zbog takvog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, kao i osoba bez državljanstva koja se nalazi van zemlje svog prethodnog uobičajenog mjesta boravka a ne može se ili se zbog takvog straha ne želi vratiti u tu državu.

Stranac na supsidijarnoj zaštiti je stranac koji ne ispunjava uslove statusa izbjeglice, ali u vezi s kojim postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da bi se suočio sa stvarnim rizikom da bude izložen smrtnoj kazni, odnosno pogubljenju, mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju u zemlji porijekla ili u zemlji uobičajenog mjesta boravka, ili postoji ozbiljna individualna prijetnja po život osobe, zbog neselektivnog nasilja u situacijama međunarodnog ili unutrašnjeg oružanog sukoba, a koji ne može ili zbog straha ne želi da se stavi pod zaštitu te zemlje. Strancu na supsidijarnoj zaštiti priznaje se međunarodna zaštita u BiH na period od jedne godine, s mogućnošću produženja.

Nakon priznavanja statusa međunarodne zaštite Ministarstvo sigurnosti BiH osobama pod međunarodnom zaštitom izdaje identifikacioni dokument (izbjeglički karton ili karton supsidijarne

zaštite). Izbjeglički karton izdaje se s rokom važenja od pet godina, a karton supsidijarne zaštite s rokom važenja od jedne godine. Također, za osobe pod međunarodnom zaštitom Ministarstvo sigurnosti BiH izdaje i putni dokument za izbjeglice.

Ministarstvo civilnih poslova BiH, na zahtjev Ministarstva sigurnosti BiH, izbjeglicama s priznatim statusom dodjeljuje JMB. JMB koji se dodjeljuje izbjeglicama sa priznatim statusom ne prolazi kroz evidencije JMB za građane BiH. JMB se ne dodjeljuje osobama pod supsidijarnom zaštitom s obzirom na to da ova zaštita traje godinu dana, s mogućnošću produženja.

Rješenja o priznatom statusu međunarodne zaštite s kopijom izdatih kartona Ministarstvo sigurnosti BiH dostavlja Ministarstvu s ciljem osiguravanja prava ovih osoba.

Ministarstvo vodi i redovno ažurira Bazu podataka o osobama pod međunarodnom zaštitom sa aspekta priznatih statusa i pristupa pravima, a na osnovu službenih podataka dostavljenih od Ministarstva sigurnosti BiH (obavještenja o rješenjima po zahtjevima za međunarodnu zaštitu, rješenja o produžavanju/ukidanju statusa, izbjeglički kartoni i kartoni o supsidijarnoj zaštiti).

Broj osoba pod međunarodno-pravnom zaštitom u BiH na dan 31. 12. 2015. je:

- **105 osoba s priznatim izbjegličkim statusom i**
- **12 osoba sa statusom supsidijarne zaštite**

Zemlje porijekla osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH su: Srbija, Moldavija, Makedonija, Alžir, Palestina, Crna Gora, Saudijska Arabija, Kamerun, Sirija i Irak.

Osobe pod međunarodnom zaštitom zbrinute su na prostoru Federacije BiH i Republike Srpske, a na osnovu prijave adrese boravišta Službi za poslove sa strancima Ministarstva sigurnosti BiH (navedeno u izbjegličkom kartonu i kartonu o supsidijarnoj zaštiti), i to kako slijedi:

Federacija BiH:

Hercegovačko-neretvanski kanton - 35 osoba sa statusom izbjeglice

Unsko-sanski kanton - 3 osobe sa statusom izbjeglice

Zeničko-dobojski kanton - 2 osobe sa statusom izbjeglice i 1 osoba sa statusom supsidijarne zaštite

Tuzlanski kanton - 2 osobe sa statusom izbjeglice i 2 osobe sa statusom supsidijarne zaštite

Kanton Sarajevo - 40 osoba osoba sa statusom izbjeglice i 7 osoba sa statusom supsidijarne zaštite

Bosanskopodrinjski kanton - 1 osoba sa statusom supsidijarne zaštite

Republika Srpska:

Općina Prijedor-23 osobe sa statusom izbjeglice

Općina Modriča- 1 osoba sa statusom izbjeglice

OSTVARIVANJE PRAVA OSOBA POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM

Ministarstvo osigurava osobama pod međunarodnom zaštitom pristup pravu na:

1. SMJEŠTAJ

Ministarstvo osigurava pravo na smještaj osoba pod međunarodnom zaštitom u Izbjegličko-prihvatni centar „Salakovac“ Mostar, Hercegovačko-neretvanski kanton.

U smislu prava na smještaj, druga kategorija osoba pod međunarodno-pravnom zaštitom u BiH su oni koji ne koriste smještaj koji je organiziralo Ministarstvo, nego su u privatnom smještaju.

Ministarstvo od 2000. godine upravlja Izbjegličko-prihvatnim centrom "Salakovac" u Mostaru, koji služi za organizirani smještaj svih onih osoba koje nisu u stanju same osigurati individualni smještaj.

U Izbjegličko-prihvatnom centru "Salakovac" Mostar trenutno borave 33 osobe, dok su u privatnom smještaju na području grada Mostara još tri osobe pod međunarodnom zaštitom (ukupno 36 osoba na području HNK sa statusom izbjeglice).

Preostale 84 osobe pod međunarodnom zaštitom u BiH borave u privatnom smještaju, i to najvećim dijelom na području Kantona Sarajevo u FBiH (ukupno 47) i na području općina Modriča i Prijedor u RS-u (ukupno 24).

S ciljem funkcioniranja Izbjegličko-prihvatnog centra "Salakovac" Mostar ugovorom o djelu angažirano je osam zaposlenika. Angažirane osobe po ugovoru o djelu obavljaju poslove administrativnog radnika (dva zaposlenika), čuvarske službe (četiri zaposlenika), magacinera (jedan zaposlenik) i higijeničara (jedan zaposlenik).

Evidentno je da je na upravljanju Izbjegličko-prihvatnim centrom "Salakovac" Mostar angažiran minimalan broj osoba, koji se u posljednjih nekoliko godina stalno reducirao i sada je na donjoj granici funkcionalnosti, jer je svugdje gdje je bilo moguće posao pokriti s jednim izvršiocem to i urađeno, iako je međunarodno-pravna zaštita u BiH stalna nadležnost Ministarstva.

U okviru funkcioniranja Izbjegličko-prihvatnog centra "Salakovac" u Mostaru, neriješen problem je i dalje radnopravni status angažiranog osoblja u Centru što umnogome otežava realizaciju svih aktivnosti koje se u njemu provode. Zbog činjenice da je većina njih već više godina angažirana na osnovu ugovora o djelu, Ministarstvo trpi ozbiljne primjedbe Ureda za reviziju institucija BiH, a s druge strane postoje ograničenja za proširenje sistematizacije, novo zapošljavanje i dr.

2. ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

Osobe pod međunarodnopravnom zaštitom u Bosni i Hercegovini, u skladu s Pravilnikom o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 24/07 i 3/09), ostvaruju zdravstvenu zaštitu pod istim uslovima kao i bosanskohercegovački državljani.

Ovo pravo finansira se iz budžeta Ministarstva i za 2015. godinu ukupna sredstva izdvojena za ove namjene su 57.780,00 KM.

Početakom svake godine za područje Hercegovačko-neretvanskog kantona, Tuzlanskog kantona i Unsko-sanskog kantona Ministarstvo plaća godišnje premije po 20,00 KM za zdravstveno osiguranje što ukupno iznosi za HNK 800,00 KM, TK 140,00 KM i USK 40,00 KM.

Trenutno, Ministarstvo osigurava za ukupno 140 osoba pod međunarodnopravnom zaštitom i članova njihovih porodica finansijska sredstva za ostvarivanje zdravstvene zaštite u skladu s navedenim podzakonskim aktom. Od toga je 117 osoba pod međunarodnom zaštitom i 33 člana njihovih porodica su djeca bh. državljana čiji je jedan roditelj osoba pod međunarodnom zaštitom, a drugi

roditelj bh. državljanin koji nije u stalnom radnom odnosu. Iznos koji se izdvaja za ove potrebe obračunava se mjesečno, u visini od 5% od prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih u BiH, a prema posljednjim objavljenim podacima Agencije za statistiku BiH.

Prema evidencijama Ministarstva, ukupno je 66 nosilaca zdravstvenog osiguranja. Članove domaćinstva Ministarstvo osigurava po nosiocu zdravstvenog osiguranja, osim u slučaju statusa supsidijarne zaštite gdje se svi članovi osiguravaju jer nemaju jedinstven matični broj, za razliku od izbjeglica koje taj broj dobiju nakon sticanja statusa izbjeglice u BiH. Osobe pod međunarodnom zaštitom ne prolaze kroz evidencije građana BiH (CIPS) i JMB dodijeljen od Ministarstva civilnih poslova BiH ne prolazi kroz evidencije zavoda za zdravstveno osiguranje ni poreskih uprava u BiH.

U slučaju kada se zdravstvena zaštita osigurava osobama sa statusom supsidijarne zaštite, tim osobama poreske uprave, zavisno od mjesta boravišta, na zahtjev Ministarstva, dodjeljuju matični broj za stranca u BiH i na osnovu tog broja uvode se u poreski sistem BiH, jer je to obaveza nakon stupanja na snagu Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa. Također, na isti način prijavljuju se i nosioci domaćinstva izbjeglice s priznatim statusom, dok ostale maloljetne članove domaćinstva prijavljujemo po matičnom broju koji dobiju nakon utvrđivanja statusa, jer maloljetne osobe nisu poreski obveznici. Posebno se osiguravaju i osobe koje nisu na redovnom školovanju, a navršile su 15 godina života.

Ovakav sistem zdravstvene zaštite ovih osoba u Bosni i Hercegovini uveden je 2007. godine i predstavlja jedini način na koji smo mogli kao država osigurati pravo na zdravstvenu zaštitu ovim osobama, što je naša obaveza po međunarodnim i domaćim propisima. Do danas u praksi skoro da nismo imali nijedan zabilježen slučaj da je ovim osobama uskraćeno ovo pravo u javnim zdravstvenim ustanovama na području BiH (domovima zdravlja, bolnicama, porodilištima, stomatološkim službama, apotekama i sl.) jer se ovo pravo redovno finansira.

3. SOCIJALNU ZAŠTITU

Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 3/09 i 5/10) propisane su sljedeće kategorije pripadajućih prava: prava iz socijalne zaštite, prava iz zaštite porodice sa djecom/dječije zaštite i druga materijalna pomoć.

Ministarstvo jednom mjesečno avansno isplaćuje iznos za svako ostvareno pravo iz navedenih kategorija na osnovu dostavljenog pravosnažnog rješenja nadležnog centra za socijalni rad po mjestu boravišta, kojim je odlučeno o pravu osoba pod međunarodnom zaštitom. Kao osnovica za utvrđivanje visine pomoći po osnovu prava iz ovog pravilnika određena je prosječna godišnja neto plaća u BiH, a prema posljednjem objavljenom podatku Agencije za statistiku BiH (za 2015. godinu prosječna godišnja neto plaća u BiH iznosila je 830 KM). Iznos za svako od prava iz socijalne zaštite utvrđuje se množenjem osnovice s utvrđenim koeficijentom za svako od prava definiranih Pravilnikom.

U tom smislu, Ministarstvo je u 2015. godini za osiguranje prava iz socijalne zaštite utrošilo novčana sredstva u iznosu od **86.730,00 KM** i to na ime ograničene finansijske pomoći, stalne finansijske pomoći, dječijeg dodatka i smještaja u ustanove socijalne zaštite.

Najveći dio ovih finansijskih sredstava usmjeren je na isplatu ograničene finansijske pomoći. Ograničena finansijska pomoć ovim pravilnikom definirana je kao druga materijalna pomoć, te podrazumijeva pomoć koja se utvrđuje u iznosu od 20% od osnovice za održavanje jednog člana domaćinstva, a koja se za svakog sljedećeg člana domaćinstva uvećava za 10% od iste osnovice. Iznos ove novčane naknade ne može preći iznos od 50% od osnovice. Pravo na ovu vrstu pomoći utvrđuje se rješenjem nadležnih centara za socijalni rad.

Za 39 porodica finansiraju se prava iz socijalne zaštite (ograničena finansijska pomoć), za jednu porodicu finansira se stalna novčana pomoć i za troje djece se finansira dječiji dodatak.

Također, Ministarstvo osigurava sredstva smještaja u ustanovama socijalne zaštite i to za jedno dijete u SOS Dječije selo Sarajevo i jedno dijete u JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić.

4. OBRAZOVANJE

Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 67/08) propisano je da se predškolsko, osnovno, srednje i visoko obrazovanje osobama s međunarodnom zaštitom osiguravaju pod istim uslovima kao i državljanima BiH.

Visoko obrazovanje osoba s međunarodnom zaštitom osigurava se u skladu s važećim zakonodavstvom kojim se uređuje ova oblast u BiH (u FBiH na nivou kantona, u RS-u na nivou entiteta), te Ministarstvo ne osigurava finansijska sredstva ni za njihovo redovno ni za vanredno visoko obrazovanje.

Sva djeca uključena su u obrazovni sistem u Bosni i Hercegovini i to i u predškolski, osnovnoškolski, srednjoškolski i fakultetski. Djeca su također uključena i u produžene boravke, igraoničke grupe, sekcije, kurseve i sl.

U školskoj 2014./2015. godini upisano je u školu 83 djece od ukupno 86 djece školskog uzrasta. Od 83 upisane djece, četvero djece nije završilo razred redovno (negativne ocjene iz više od tri predmeta) i petero djece bilo je na popravnom ispitu u augustu. Prolaznost je 95,18%. Od 79 djece, troje djece završilo je posljednji razred osnovne škole i jedno dijete završilo je posljednju godinu srednje škole.

U školsku 2015./2016. godinu upisano je 70 djece, od čega 32 dječaka i 38 djevojčica. Od 25 djece iz Izbjegličko-prihvatnog centra „Salakovac“, jedna djevojka je kao redovni student upisana na Fakultet zdravstvenih studija na Sveučilištu u Mostaru. Dvoje djece upisano je u školu za djecu s posebnim potrebama.

U Sarajevu, Kaknju, Prijedoru, Teočaku i Zavidovićima 45 djece iz privatnog smještaja upisano je u školu, od kojih je četvero u srednju školu, a 41 dijete u osnovnu školu.

U primjeni ovog podzakonskog akta poseban problem predstavljaju postupci priznavanja stranih diploma kao i kvalifikacije i prekvalifikacije ove populacije.

Ministarstvo za potrebe realizacije ovog pravilnika ne osigurava budžetska sredstva.

U skladu s Protokolom o saradnji s Bosanskohercegovačkom inicijativom žena, djeci predškolskog i školskog uzrasta osigurava se kupovina knjiga i školskog pribora, užine, prijevoza i dodatne dopunske nastave. Finansijska sredstva za ove potrebe Bosanskohercegovačka inicijativa žena osigurava putem ugovora koje svake godine potpisuje s UNHCR-om.

5. PRISTUP PRAVU NA RAD

Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 83/08) uređeni su posebni uslovi u pogledu osiguranja ovog prava u Bosni i Hercegovini.

U skladu s Pravilnikom, sve radno sposobne osobe pod međunarodnom zaštitom prijavljene su na biroe/zavode za zapošljavanje. Uredno evidentiranje ovih osoba u zavodima za zapošljavanje važno je i zbog ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu, jer je uz zahtjev za ostvarivanje prava na ograničenu finansijsku pomoć neophodno priložiti i potvrdu nadležnog zavoda za zapošljavanje da se ista osoba vodi u evidenciji nezaposlenih.

Od ukupnog broja osoba pod međunarodnopravnom zaštitom tri osobe su u radnom odnosu u Bosni i Hercegovini i za njih Ministarstvo ne izdvaja finansijska sredstva na ime osiguranja pripadajućih prava po osnovu statusa odobrene međunarodne zaštite u BiH.

Sredstva izdvojena za jačanje kapaciteta osoba s priznatim izbjegličkim statusom i supsidijarnom zaštitom za projekte koji donose prihod (IGA), tj. koji su osnova za daljnje korake u procesu samozapošljavanja, porodičnog biznisa itd. u 2015. godini su:

Izbjeglice i osobe pod supsidijarnom zaštitom	Broj	%	Iznos dodijeljenih sredstava u KM	%
Žene	8	57	5.151,28	41
Muškarci	6	43	7.515,69	59
Ukupno	14	100	12.666,97	100

Pod jačanjem kapaciteta osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH podrazumijevaju se kursevi šivanja, izrade rukotvorina, sezonski poljoprivredni poslovi i drugi vidovi osposobljavanja za rad.

Finansijska sredstva za jačanje kapaciteta osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH, kao i aktivnosti u njenoj realizaciji osigurava Bosanskohercegovačka inicijativa žena putem ugovora koje svake godine potpisuje s UNHCR-om.

6. UPIS U MATIČNE KNJIGE

Pravilnikom o ličnom stanju i upisu u matične knjige činjenica rođenja, vjenčanja i smrti osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 51/07) propisano je da se činjenice rođenja, vjenčanja ili smrti za osobe pod međunarodnom zaštitom u BiH upisuju u matične knjige pod jednakim uslovima kao i za bh. državljane, u skladu s pozitivnim propisima o

matičnim knjigama u entitetima, Brčko Distriktu BiH, međunarodnim instrumentima koji se primjenjuju u BiH u ovoj oblasti i ovim pravilnikom.

7. INTEGRACIJSKE OLAKŠICE

Prema Zakonu o državljanstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 i 87/13), izbjeglice s priznatim statusom ostvaruju pravo na državljanstvo BiH pod olakšanim uslovima. Zahtjev za državljanstvo podnosi se Ministarstvu civilnih poslova BiH, a mogu ga podnijeti izbjeglice koje borave u BiH pet godina.

U skladu sa posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 87/13), osoba koja ima status izbjeglice može steći državljanstvo BiH, ako u statusu izbjeglice ima neprekidan boravak na teritoriji BiH u trajanju od pet godina prije podnošenja zahtjeva (olakšana naturalizacija). U tom smislu, uslovi za sticanje državljanstva za osobu sa izbjegličkim statusom su: da je napunila 18 godina; da joj nije izrečena mjera sigurnosti protjerivanja stranaca iz zemlje ili zaštitna mjera udaljivanja stranaca s teritorije BiH od strane organa čiji je legalitet uspostavljen Ustavom i da je ova odluka još uvijek na snazi; da nije osuđivana na izdržavanje kazne za krivična djela s predomišljajem na duže od tri godine u periodu od osam godina od podnošenja zahtjeva; da se protiv nje ne vodi krivični postupak, osim ako se dokaz o ispunjavanju ovog uslova ne može razumno zahtijevati, te da ne predstavlja prijetnju po sigurnost BiH.

Tragom navedenih izmjena državnog zakona, entiteti su preuzeli obavezu usklađivanja svojih zakonodavstava s ovim zakonom. U tom smislu, Vlada Republike Srpske donijela je Zakon o državljanstvu Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 59/14), te se već u 2015. godini za naturalizaciju prijavilo 19 romskih izbjeglica koje žive na teritoriji Republike Srpske i o njihovim zahtjevima još uvijek nije donesena odluka. Donošenje Zakona o državljanstvu Federacije BiH očekuje se u 2016. godini i on bi potencijalno mogao osigurati put ka državljanstvu za korisnike Izbjegličko-prihvatnog centra „Salakovac“ Mostar kao i osobama pod međunarodnom zaštitom koje borave u ostalim općinama u Federaciji BiH.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2015. GODINU

Sredstva za ostvarivanje prava osoba pod međunarodnom zaštitom i članova njihovih porodica osiguravaju se iz budžeta Ministarstva i posebnog potprojekta koji Ministarstvo za svaku budžetsku godinu potpisuje s UNHCR-om.

Za 2015. godinu ukupan budžet Ministarstva za finansiranje prava osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH iznosio je oko 308.850,00 KM, a korišten je na ime funkcioniranja Izbjegličko-prihvatnog centra „Salakovac“ Mostar, kao i za potrebe ishrane, zdravstvene i socijalne zaštite, prijevoza, ličnih dokumenata, obrazovanja i dr.

Ministarstvo ima dobru saradnju s UNHCR-om s kojim godinama potpisuje potprojekat o sufinansiranju rada Izbjegličko-prihvatnog centra „Salakovac“ u Mostaru. Ministarstvo je osiguralo i dodatna sredstva u iznosu od 100.000,00 KM kroz poseban potprojekat s UNHCR-om koji se potpisuje za svaku budžetsku godinu.

U skladu s donesenim podzakonskima aktima, Ministarstvo isplaćuje sredstva na ime zdravstvenog osiguranja i socijalne zaštite osoba pod međunarodnom zaštitom. U 2015. godini za ostvarivanje prava na zdravstvenu i socijalnu zaštitu osoba pod međunarodnom zaštitom isplaćeno je ukupno

144.510,00 KM, od toga za zdravstveno osiguranje 57.780,00 KM KM , a za socijalnu zaštitu 86.730,00 KM.

BESPLATNA PRAVNA I PSIHOSOCIJALNA POMOĆ

S ciljem pružanja psihosocijalne pomoći i besplatne pravne pomoći osobama pod međunarodnom zaštitom Ministarstvo ima potpisane protokole o saradnji s nevladinim udruženjima:

- Bosanskohercegovačkom inicijativom žena (BHWI) – pružanje besplatne psihosocijalne pomoći osobama pod međunarodnom zaštitom,
- Udruženjem Vaša prava BiH (VPBiH) – pružanje besplatne pravne pomoći osobama pod međunarodnom zaštitom,
- Fondacijom lokalne demokratije (FLD) – pružanje besplatne pravne pomoći osobama pod međunarodnom zaštitom.

Kada je u pitanju ostvarivanje pripadajućih prava osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH, može se reći da se radi o gotovo savršeno uređenoj oblasti, koja je, i pored svoje ukupne političke, ustavno-pravne, administrativne i finansijske složenosti, u potpunosti organizirana i funkcioniра.

Imajući u vidu sve navedeno, predlažemo da Vijeće ministara BiH nakon što razmotri Izvještaj donese sljedeće zaključke:

- 1. Vijeće ministara BiH razmotrilo je i usvojilo Izvještaj o zbrinjavanju osoba pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini za period 1. januar 2015. - 31. decembar 2015. godine;**
- 2. Vijeće ministara BiH zadužuje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da ga najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće, izvještava o napretku u predmetnoj problematici;**
- 3. Vijeće ministara BiH zadužuje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da ovaj izvještaj proslijedi Parlamentarnoj skupštini BiH.**